

ЈОШ ЈЕДАН ДАН

– Невени! Моји омиљени! – заблистала је кад јој је поклонио букет. Био је то њихов први сусрет и он је у себи био захвалан својој срећи – то је било једино колико-толико свеже цвеће у цвећари.

Четрдесет година касније, за њихову годишњицу, поклонио јој је кључ од кабине број 30 у Улици невена на Штранду. Одавно му је признала да би ускликнула на исти начин независно од тога какво би јој цвеће донео, али су невени већ постали део њихове породичне митологије.

Њих двоје су ишли на плажу сваке сунчане суботе и недеље било да је пролеће, лето или јесен. Јован би отворио кабину и извадио столице и сто на расклапање и поставио би их поред стазе – на трави. Испред саме кабине била је увек хладовина и они би овде седели само ако би било веома вруће. Јелена би извукла пластичне кутије за храну из торбе, спремила би посуђе и њих двоје би ручали загледани у реку. Около су трчала деца. Допирали су узвици одбојкаша и кошаркаша, брујање моторних чамаца, чак и ритмично одбројавање тренера кајака. Између дрвећа светлucало је расуто сребрнасто тело Дунава. Када би завршили ручак, обоје би сакупили кутије и спустили наслоњаче лежаљки. Дремнули би. Након тога Јелена је читала књигу, а Јован решавао укрштеницу. Најзад, кад би људи с плаже скоро нестали, њих двоје би се пресвлачили у кабину и силазили до реке.

– Још један благословљен дан – узвикну он излазећи из воде и осећајући како му се кожа жежи. Обрише се на брзину, узме сув пешкир и похита како би дочекао жену и загрио је чим буде изашла из воде.

– Ви сте изузетак, тата – поскочио је син кад су се с Јованом посвађали због развода. – Колико је таквих као што сте ти и мама? Посебно данас! У ком свету ти живиш?

– У том где се не разводимо због тога што немамо о чему да разговарамо, него искључујемо ТВ кад смо заједно и не вадимо телефон из џепа осим ако не зазвони – покушао је рећи Јован, али Зоран је већ изашао.

Сада је стајао испред кабине број 30, беспомоћно је гледао унутра и није се сећао зашто је уопште дошао. Трљао је руке, пребацио је поглед са столица на расклапање ка вешалици, где је била окачена нека стара Јеленина одећа и њен купаћи. Зажмурио је и видео у дну просторије нејасне обриси дечјег бицикла – за унука којег је после развода свог сина све ређе виђао.

Неко му спусти руку на раме и он се тргну. Био је то сусед из кабине 29. Неколико пута су позивали њега и његову жену, као и један старији пар из суседне Улице нарциса да им се придруже и сваки пут би се њихови ручковни претварали у вечере. Нису ни стизали до реке, али док су прикупљали тањире и чаше и склапали сто и столице, Јован би опет узвикнуо: – Још један благословљен дан!

– Шта се чудиш, исписниче? И шта си се умотао у ту јакну? Можда је и јесен, али је ипак топло. Баци је и облачи купаћи! Јој, кад жене изгубе контролу над нама, одмах се претварамо у деде. Где је Јелена?

– Умрла је, друже. Почетком лета. Дошао... дошао сам по њене ствари па... размишљам да ли да оставим кабину сину или... Можда ће је неко изнајмити. Он...

Јован је већ извадио из џепа платнену торбу, пресавијену на четири дела и бацао је у њу одећу, папуче, пешкире. Комшија се извинио, изјавио му је саучешће и позвао га да седну код њега и попију по пиво. Јован одмахну главом, сакупи оно што је остало, закључа, опрости се и крену према главном улазу.

Било је необично топло јесење поподне. Дрвеће је још увек било зелено. Са реке је допирало брујање моторног чамца док су се деца играла јурке па су сваки час мољакала да их пусте да иду на плажу.

– Шта сад, не може бити тако страшно! – Јован је нагло променио смер и кренуо према реци. Прошао је између тераса два ресторана и почео се спуштати ка лежаљкама. Ставио је торбу поред себе и погледао околу. Рибари су и даље стајали под мостом буљећи у своје штапове. Кајакашки тимови су тренирали, а моторни чамци зујали тамо-амо. Бела кућа на суседној обали, окружена дрвећем, иста она која је имала свој мали кеј и обичан дрвени чамац привезан за њега, стајала је још увек затворена без икаквог знака живота. Дунав је личио на дебелуцу који се задовољно протеже. Његова жена би се насмејала да је могла да чује ово поређење. – Види, Јелена, види ове мале таласе који долазе до обале. То су прсти дебелуце који се протеже и блажено их мрда!

Људи су се око њега смејали, разговарали, сунчали и гледали како протиче река. Јовану се чинило као да стоји попут неког комада дрвета који је вода довукла, деца га извукла на сунце да се мало поиграју с њим, па су га онда овако оставила. Нашла су нешто занимљивије или су их мајке позвале на вечеру. И он стоји на плажи остављен и непотребан. Треба му неко ко уме да гледа, да види каква је то фигура у дрвету, да га понесе, да га ишмиргла, фарба, да покаже његов прави облик, да му улије прави живот. Треба му сликар с оком, срцем и руком да би поново оживео. Треба му Јелена.

Осетио је да ће се овде на плажи пред очима свих људи расплакати и покушао је да устане с лежаљке. Онда их је угледао, управо су се сместили недалеко од њега.

Мушкарац је био истих година као он – имао је стомачић и проћелаво теме оивичено снежнобелом косом. Жена је имала облајхану косу избледелу од сунца, фризуру и била је препланула, што значи да су овог лета редовно долазили на Штранд. Њено је тело одавно изгубило виткост, али је сигурно некад била лепа. С неколико вештих покрета пресвукла је грудњак купаћег костима, подигла блузу и пребацила је преко главе. Мушкарац јој је закачио горњи део. Око њих је скакутао симпатични гласовити болоњезер. Њих двоје су сели једно поред другог на лежаљке. Разговарали су и бацали псу комад дрвета. Затим су сви заједно ушли у воду. Мушкарац и жена нису се држали за руке, али Јован је знао да је најважније да њихове душе то чине. А ово двоје су му личили на то, на изузетак како би његов син приметрио. Жена је прва изашла из воде, зграбила огроман пешкир са ликом Барбике, умотала је у њега болоњезера и подигла га као бебу. Затим је почела да се пита како да седне пошто су им све ствари

биле разбацане по лежаљкама. Муж је приметио како се она збуњено врти и на брзину је изашао из воде. Средио је ствари, узео пса у руке како би жена могла да се смести. А затим јој је додао пса и вратио се да плива.

Јован је устао, пригрлио торбу са Јеленином одећом и стварима и кренуо према жени.

– Добар дан, госпођо. Да ли волите невене?

– Добар дан – жена је нешто чвршће загрлила болоњезера. – Волим их. Волим све врсте цвећа.

– Приметио сам да немате кабину, а ја бих желео да издам своју. Није ми више потребна. Пружио јој је кључ. Молим вас, госпођо, узмите га! Према прогнози имаћете бар још један дан, још један леп дан пре краја сезоне.

(С бујарској превела Биљана Ашанасова)